



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Venerabilis Patris D. Hludowici Blosii Abbatis Lætiensis  
Ordinis S. P. N. Benedicti Tomus Posterior Margaritum  
Spirituale**

**Blois, Louis de**

**Monasterii Campidonensis, 1672**

Collyrii hæreticorum libri I

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45885)

# HLUDOWICI BLOSII DEFENSIONIS VERAE FIDEI

ADVERSUS

S. ECCLESIAE CATHOLICAE  
HOSTES

PARS PRIMA,

SIVE

COLLYRIUM HAERETICORVM.

PRÆFATIONCVLA.

\* Colly-  
rium ex  
Galeno  
& Medi-  
cis est  
medici-  
na oculo-  
rum.  
Hæreti-  
ci men-  
tis oculo-  
rum aut  
læsi aut  
capti  
sunt.



IA erga pereuntes hæreticos commiseratione motus hoc \* COLLYRIUM scripsi: in quo artificiosam orationis connexionem non ita servare studui, ut omnia eleganter sibi cohererent, & aliud ex alio concinnè dependeret: sed simpliciter atque incompolitè pauca, quæ curandis ipsorum hæreticorum oculis apta esse videbantur, congesti. Abundè quod cupimus assequemur, si modicus ac rudis hic labor noster aut aliquos ex his qui hæresi jam infecti sunt sanare, aut aliquos ex his qui hæresi jam infecti sunt sanare, aut aliquos ex his qui nondum sunt infecti servare incolumes potuerit. Neque enim in illis quæ hæcenus edidimus, laudes hominum, sed salutem animarum venamur.

COLLY-

HLVDOVICI BLOSII DEFENSIO FIDEI. 463  
 COLLYRII  
 HÆRETICORVM  
 LIBER PRIOR.  
 CAPUT I.

*Quod hereses sumant originem ex  
 superbia & inobedientia; & quod  
 Ecclesia (qua non errat) obtempe-  
 randum sit, etiam in his que Scri-  
 pturarum expresso testimonio  
 comprobari ne-  
 queunt.*

1. Hæresum omnium origo est superbia & inobedientia.
2. Quibus tamen prætexunt expressa Scripturæ auctoritatem.
3. Sed Ecclesia obediendum est, etiam si expresso testimonio Scripturæ non probatur: quia est corpus Christi, perpetuâ capituli sui insuetudine gubernatum.
4. Frivola obiectio hæreticorum de traditionibus humanis.
5. Spiritus sanctus Ecclesiæ universali præsidet, sicut spiritus vite toti corpori animato.

1. Omnes hereses ex superbia & inobedientia oriuntur.



ON aliunde sumunt originem hereses, quam ex superbia & inobedientia. Hæretici enim suum sensum protervè defendunt, ea quæ adveniunt obstinata mente sequuntur, decretis Ecclesiæ Apostolicæ ejusque Antistitibus parere nolunt, traditiones & instituta majorum contemnunt.

2. Quamvis erroribus suis velamine obtemperant in sacra Scriptura.

Et quidem hoc nostro ævo suâ ita adumbrant velantq; arrogantiam atque inobedientiam. Multa, inquit, præcipit Papistica (sic enim ipsam Romanam Apostolicamq; Ecclesiam appellant) quæ nusquam in sacris Litteris jubentur, multa interdicit quæ in illis

DEFENSIO FIDEI. 463  
 non vetantur: nos quod divina Scriptura expressè docet esse servandum, servare volumus, à quo expressè docet esse abstinendum, abstinere non recusamus. ceterùm quod in ea expressum non est, liberè rejicimus.

Collyrii hæreticorum Lib. 1.

Istam eorum excusationem vanam esse, intelliger, quisquis ea quæ dicentur patienter audierit. Nam Ecclesia Apostolica nihil absque certa ratione præcipit aut interdicit: & quidquid ipsa decernit esse faciendum aut omitendum, etiam si id expresso divinarum Scripturarum testimonio comprobari nequeat, non minori religione servari debet, quam si eadem sacræ Litteræ illud evidentissimè præciperent, (quamquam nihil statuit Ecclesia, quod non satis confirmetur his Domini verbis in Evangelio expressis: *Omnia quacunque dixerim vobis, servate, & facite. item istis: Qui vos audit, me audit.*) Et hoc ita esse demonstramus. Paulus Apostolus pluribus Epistolarum suarum locis asserit, Ecclesiam corpus Christi esse, & Christum esse caput Ecclesiæ. Prorsus ita est: Ecclesia corpus Christi mysticum est, & ab eodem Christo capite suo omnia quæ veritatis sunt recipit; spiritu capitis sui illuminatur ac regitur.

3. Tamen Ecclesia obedire, etiam de Scriptura, debent.

Matth. 23. Luc. 10.

Ephes. 1 & 4. & 5. Coloss. 1. & 2. Regitur enim perpetuâ Christi capitis sui insuetudine.

Jam cum necesse sit, ut omnes credant pareantq; scriptis Apostolorum Pauli, Petri, vel Joannis, qui sunt membra Ecclesiæ; quis sanâ mentem habens dixerit, licitum alicui esse non credere & non ob-

Colly-  
rii here-  
ticorum  
Lib. 1.

temperare ipsi universali Eccle-  
siæ? Nam sicut corpus singulis  
membris, ita Ecclesia singulis Apo-  
stolis præstat. Rursum, si unum  
Ecclesiæ membrum Paulus, de  
his quæ ipse præceperat & præci-  
piebat verè dixit, *Qui hæc spernit,*  
*non hominem spernit, sed Deum:*  
quandò magis Ecclesia universalis  
hoc de suis decretis ac jussis dice-  
re potest?

I. Thess.  
4.

4.  
Traditio-  
nes Eccle-  
siæ non  
sunt me-  
re huma-  
ne.  
Matth.  
15.

Solent hæretici objicere locum  
illum Evangelicum, ubi Domi-  
nus ait, *Quare transgredimini  
mandatum Dei propter traditionem  
vestram?* Tales, inquit, tradi-  
tiones Papisticæ sunt: traditiones  
enim hominum sunt. Sed planè  
futilis est ista objectio. Neque en-  
im verbis illis Christus repre-  
hendit omnes traditiones huma-  
nas (alioqui reprehenderet etiam  
traditiones Apostolorum, qui ho-  
mines fuerunt) sed eas duntaxat  
hominum constitutiones & tra-  
ditiones damnat, quæ ad divinū  
cultum nihil conducunt, sed po-  
tius legi Dei adversantur: quales  
utique nec sunt, nec unquam fue-  
runt, nec erunt traditiones Eccle-  
siæ Catholicæ & Apostolicæ,  
quam docet Spiritus sanctus, jux-  
ta ista Redemptoris verba: *Para-*

Ioan. 14

*clerus Spiritus sanctus vos docebit  
omnia, & suggeret vobis omnia que-  
cumque dixerit vobis. Item: Ego ro-  
gabo Patrem, & alium Paraclitum  
dabit vobis, ut maneat vobiscum in  
æternum, Spiritum veritatis.*

5.  
Præsides  
Ecclesia

Sicut enim in unoquoque ho-  
mine spiritus toti corpori præest,

cujus arbitrio & instinctu corpus  
ipsum movetur: ita Spiritus ian-  
ctus universali Ecclesiæ præsidet,  
& ipsam in omnibus dirigit. Ob  
idque Paulus Apostolus eam ap-  
pellat columnam & firmamentū  
veritatis: errare enim nescit in  
his quæ sunt fidei, & quæ ad san-  
ctos mores spectant. Quare, qui  
contradicit Ecclesiæ, contradicit  
Spiritui sancto, contradicit Chri-  
sto Domino: alienus à Deo est,  
profanus est. Hinc ipse Christus de  
tali homine dicit: *Si Ecclesiam non  
audierit, sit tibi sicut ethnicus & pu-  
blicanus.*

C A T U T II.

*Quid sit Ecclesia, & quòd Conciliū  
generale sit universali Eccle-  
siæ, ob idque non erret.*

1. Prælati Ecclesiæ, & generalia Concilia re-  
præsentant totam Ecclesiam.
2. Eorum formam & auctoritatem ostendunt  
Apostoli in suo Concilio Ierosolymitano, Act. 15.
3. Petrus Ecclesiæ Iudæorum remittebat dubia de  
religione ad Pontificem suum, Conciliumq; Sacer-  
dotum; non ad plebem aut Magistratum laicum.
4. Concilia generalia non errant: diriguntur  
enim à Spiritu sancto.
5. Nec posteriora corrigunt priorum lapsu, quan-  
do aliter statuunt; quia alia aetas alios habet mo-  
res, aliq; postulat remedia.

**E**cclesia est quidem omnium  
fidelium ad Christi corpus at-  
tinentium congregatio: illam ta-  
men repræsentant Prælati ejus,  
sicut Prælati alicujus provinciæ  
repræsentant totam Provinciæ.  
Nisi enim Prælati Ecclesiæ eccle-  
siam repræsentarent, quando Do-  
minus ait: *Si te non audierit, adhu-  
be tecum adhuc unū vel duos. Quòd  
si non audierit eos, dic Ecclesie; ne-  
cessè est et totum orbem perambu-  
lare.*

Iare, ut aliquid dici posset ecclesie: toto enim orbe diffusi sunt fideles, & membra ecclesie. Omnino quando, Primatibus ecclesie coeuntibus, Concilium generale ritè congregatur, ipsum universalem ecclesiam satis representat; neque oportet ut promiscuæ plebis multitudo convocetur, plebs enim pastoribus commissa est.

loco quem elegerit Dominus, & docuerint te iuxta legem eius, sequerisq; sententiam eorum, nec declinabis ad dexteram neque ad sinistram.

Collyrii hæreticorum. Lib. I.

Si quis obijciendo dixerit, posse fieri ut generalia Concilia etiam legitime congregata errent, propterea quòd ipsa constent ex hominibus qui errare possunt: Respondendum erit, eos qui conciliū generale legitime institutum efficiunt, esse quidem homines, non tamen errare, † eò quòd universalem Ecclesiam tunc representantes, ductorem doctoremque Spiritum sanctum indubitanter habeant. Concilia particularia dum errant, emendantur per plenaria & generalia Concilia, quæ ab errore aliena sunt.

4.  
Spiritus sanctus afficit Concilia generalibus, ne errant in fide, aut morum doctrina.

Si rursus objecerit aliquis, Concilia posteriora statuere interdum aliqua aliter quàm in prioribus Concilijs statuta fuerint; & nonnulla hoc nostro sæculo asseri, quæ olim dubia esse videbantur: Nos respondebimus, sanctam ecclesiam pro conditione temporū atq; causarum justissimè nonnunquam variare ea decreta, quæ ad mores & gubernationem ecclesiarum spectant, non autem variare fidem. Dicemus, eandem Dei ecclesiam multa nunc certa habere, quæ apud antiquos non ita

5.  
Concilia posteriora non corrigunt priora: sed alij morbi perunt alia remedia.

† Hoc accipe sic, ut intelligatur Conciliū generale errare non posse, quia Caput Ecclesie & petra fundamentalis, qui est Pontifex Romanus, præest Concilio velut Caput & Præses infallibilis, & ille errare non potest, ut est Mathæi 16. Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam. Ita plerique sentiunt.

Certa

2. Unde beatus Lucas evangelista in actis Apostolorum narrat, Apostolos & seniores (non autem reliquam multitudinè fidelium) convenisse, ut deciderent quaestionem exortam de circumcissione & observatione legis Moyli. Ubi exactè describitur forma celebrandarum Synodorum ecclesiasticarum, quam secuta est ipsa Mater Ecclesia, posteaquam persecutione, quæ in Christianos sæviebat, cessante, congregari potuerunt Concilia.

3. Scriptura quoque veteris Testamenti, non ad plebem, sed ad Sacerdotes mittebat eos quid de re quapiam dubitabant. Dicit enim. Si difficile & ambiguum apud te iudiciū esse perspexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram & lepram, & iudicium intra portas tuas videris verba variari; surge, & ascende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus. Veniesq; ad Sacerdotes Leviici generis, & ad iudicem qui fuerit illo tempore, queresq; ab eis; qui indicabant tibi iudicij veritatem. Et facies quodcumq; dixerint qui præstunt

Colly-  
rij hære-  
ticorum  
Lib. 1.

Ecclesia  
semper  
proficit  
scientiâ,  
ut aurora  
Cant. 6.

certa erant. Proficit enim quoti-  
diè ipsa ecclesia : cujus membra  
Deus magis magisque illustrat,  
pleraque revelans posterioribus,  
quæ priores ignorabant. Unde  
illa comparatur auroræ, dicente  
Scriptura: *Quæ est ista, quæ progred-  
itur quasi aurora ?* Nam aurora,  
quæ in suo ortu tenuius lumen  
ostendit, in progressu fulgidior ap-  
paret.

### CAPUT III.

*Quòd auctoritas Ecclesia non pen-  
deat ex Scripturis ; & quòd si illa  
deesset, pravi quisque vel reycerent  
vel malè interpretarentur ipsas  
Scripturas. De harum item  
obscuritate, & quòd non  
omnibus tutum sit  
eas legere.*

1. Auctoritas Ecclesia non pendet ex Scripturis,  
licet ex ipsis clarissime probari possit.

2. Scripturas enim non agnosceremus, nisi per  
Ecclesia auctoritatem.

3. Quæ si nulla esset, quilibet protervum Scri-  
pturas pro sua arbitrio reyceret, aut absurde ex-  
puneret.

4. Sunt enim obscura difficillimæ, & proinde  
non ex proprio ingenio, sed ex Ecclesia pastorumque  
ipsius iudicio legenda sunt & intelligenda.

5. Propterea non est tutum omnibus illas legere:  
sed humilibus duntaxat, Ecclesiaque iudicium ve-  
nerantibus.

1. Ecclesia  
demon-  
stratur  
Scriptu-  
ris : sed  
ab eis eju-  
auctori-  
tas nec  
pendet,  
nec peten-  
da est :

**F**ALLUNTUR prorsus, qui eccle-  
siæ auctoritatem ex testimo-  
nio Scripturarum pendere existi-  
mant. Nam quando Apostoli &  
Evangelistæ, nondum conscriptis  
sacris Evangelij vel epistolis, po-  
pulum instituebant, ipse populus  
credebat atque obtemperabat, &  
credere obtemperareque debebat  
his quæ ab ecclesia proponeban-

tur ; licet ea nusquã adhuc scripta  
essent. Quod cum ita sit, quare  
modò in omnibus ecclesiæ decre-  
tis tam anxie exiguntur expressa  
Scripturarum testimonia ? Nam  
cum illa idem caput nunc habeat  
quod tunc habebat, eodemq; ve-  
ritatis Spiritu modò gubernetur  
quo tunc gubernabatur ; nimirum  
eamdem etiam auctoritatem nunc  
obtinere quam tunc obtinebat.

Profectò nos neque epistolas  
Apostolorum, neque ipsum sacro-  
sanctum Evangelium certò scire-  
mus aut crederemus esse Scriptu-  
ras irrefragabiles, nisi auctoritas  
ecclesiæ ita credendum esse decer-  
neret. Quis enim assedit Aposto-  
lis vel Evangelistis cum scriberet ?  
ut quamobrem non tantam fidem  
habemus Evangelio Nicodemi  
qui Christum vidit ; quantam ha-  
bemus Evangelio Marci, qui Chri-  
stum non vidit : nisi quia istud in  
numerum Scripturarum aucten-  
ticarum ecclesia reponit, illud  
non reponit ? Planè penes solam  
ecclesiam Catholicam (quæ, sicut  
diximus, errare non potest) jus  
est determinandi & quæ Scriptu-  
ræ pro divinis habendæ sint, &  
quò sensu eadè intelligi debeant.

Alioquin nihil apud Christianos  
certum esset. Nam iste pro suo ar-  
bitrio reyceret totum novum Te-  
stamentum, ille aspernaretur ve-  
tus : iste istud, ille illud assereret  
non esse ex canone ipsarum sa-  
crarum Litterarum. Rursum  
iste aliter eas interpretari vellet  
quàm ille, & ille aliter quàm iste.  
Vide-

Videlicet insanus quisque, exco-  
gitatis absurdis sensibus, eas sibi  
ad impia dogmata; nefandaque  
scelera patronas assumeret. Si  
enim, cum adhuc viverent Apo-  
stoli, jam plerique vani eisdem  
Litteris sacris propter obscurita-  
tem perperam intellectis abute-  
bantur; quid futurum erat postea,  
nisi quilibet iudicium suum iudicio  
Ecclesiæ submittere debuisset?

ras sacras rectè intelligentes, quæ Do-  
mino vovistis adimplere sat agatis. Hæc  
Clemens: qui etiam prædicta ver-  
ba recitat decimo libro Recogni-  
tionum, ubi inducit beatum Pe-  
trum illa ipsa dicentem.

Rectè divina Scriptura, sive  
verbum Dei, gladio comparatur,  
quo quis vel benè vel malè uti  
poteat. Quemadmodum enim  
infanti & amenti gladius pericu-  
losus est (eo enim se aliosque fa-  
cilè vulnerat;) ita qui pravæ cu-  
riositatis insanæque superbæ vi-  
tio infectus est, sacras Litteras tu-  
tè non legit, cum gladium spiri-  
tualem non ea parte, quæ com-  
prehendi debet, arripiat, neque  
illum, sicut oportet, tractare sciat.  
Est etiam veluti altum quoddam  
mare sive abyssus sacra Scriptura:  
cui qui se sine humilitatis navigio  
committit, undosis fluctibus ab-  
sorptus perit. Minus periculi est  
in rivis è mari profluentibus, hoc  
est, in Orthodoxorum piorumque  
Patrum scriptis non ita profundis.  
Simpliciores, qui bonæ volunta-  
tis sunt, legem implent, id est,  
Deum proximamque diligunt,  
etiam si divinas illas & intellectu  
difficiles Scripturas non legant.  
His qui eas absque periculo legere  
volunt, omninò necessaria est re-  
cta puraque intentio; necesse est  
ut ipsi cervicem ad pedes Matris  
Ecclesiæ humiliter submitrant,  
eique in omnibus cre-  
dant & obtem-  
perent.

Colly-  
rii hære-  
ticorū.

Id è non  
ab omni-  
bus, sed  
ab humi-  
libus tam-  
iùm legi  
debent  
Scriptu-  
ra, ex cõ-  
paratione  
gladij &  
maris.

4. Sunt au-  
tem sacra  
Scriptura  
difficili-  
ma, ideò  
que ex-  
tiosa ma-  
gisterio  
explican-  
da.  
2. Pet. 3.  
Charissimus inquit, frater noster Pat-  
rus secundum datam sibi sapientiam scri-  
psit vobis, sicut & in omnibus Epistolis,  
loquens in eis de his: in quibus sunt quæ-  
dam difficulta intellectu, quæ indocti &  
instabiles depravant, sicut & ceteras  
Scripturas, ad suam ipsorum perditionem.  
Vos igitur fratres præscientes custodite,  
ne insipientium errore traducti, exci-  
datis à propria firmitate. Hæc Pe-  
trus Apostolus, Cujus discipulus,  
atque in summo, id est, Romano  
Pontificatu successor, & Martyr  
gloriosus, Clemens, in quadam  
Epistola sua de eisdem Scripturis  
ita loquitur: Diligenter observandum  
est, ut lex Dei, cum legitur, non secun-  
dum proprium ingenij intelligentiam lega-  
tur v. l. doceatur. Sunt enim multa  
verba in Scripturis divinis, quæ possunt  
trahi ad eum sensum, quem sibi unus-  
quisque præsumpserit: sed hoc fieri non  
debet. Oportet ab eo intelligentiam  
discere Scripturarum, qui eam à ma-  
joribus secundum veritatem sibi tradi-  
tam servavit. Vnde consilium dantes,  
vestrâ prudentiam hortamur, ut ab Apo-  
stolicis regulis non recedatis: sed com-  
munem vitam ducentes, \* & Scriptu-

\* Primi  
Clerici  
Ecclesiæ  
commu-  
nem &  
cenobi-  
ticam  
vitam  
duce-  
bant.

Colly-  
rii hære-  
ticoꝝ  
Lib. 2.

## CAPUT IV.

Quòd divinarum Scripturarum veram  
intelligentiam non habeant hæretici, &  
quòd eis illæ sint in laqueum. Vbi etiam  
de abstinentia ab esu carniū, &  
& jejunijs Ecclesiæ  
agitur.

1. Hæretici non habent veram intelligentiam  
Scripturarum:

2. Sed eas potius esse ipsi in laqueum, probatur  
exemplo aperissimo jejunijs, pretextu Scripturarum  
abrogati inter hæreticos.

3. Non tibi ipse in violatione jejunijs assumptus,  
sed inobedientia peccatum, in statuto Ecclesiæ con-  
sentiendo, polluit hominem.

4. Statuta ieiunia & Quadragesimalia ab ipsi  
Apostolis instituta.

1.  
Ferm  
sensu  
Scriptu-  
ra non  
habetur  
apud hæ-  
reticos.

**H**æretici cūm propriæ virtu-  
tis ingenioque suo fidant, &  
ab humilitate alieni, sanctorum  
Patrum sive Ecclesiæ sanctissimas  
interpretationes despiciant, non  
assequuntur veram intelligentiam  
sacrarum Litterarum. Habent  
quidem in ore fidem, verbum Dei,  
Evangelium Christi: sed tantū  
à vera fide, à verbo Dei, ab Evan-  
gelio Christi absunt, quantum ter-  
ra à cælo disjungitur.

2.  
Laqueum  
fr. illu  
Scriptura  
non sola  
nium.

Deus ita condidit suam Scri-  
pturam, ut ipsis superbis hæreti-  
cis sit in laqueum. Nam (exem-  
pli gratiā) quot hoc sæculo nostro  
illa queantur his Domini Jesu ver-  
bis, Non quod intrat in os, coquinat  
hominem? Nolunt abstinere ab esu  
carnium, diebus quibus Ecclesiæ  
abstinendum esse decernit: no-  
lunt jejunare temporibus quibus  
Ecclesiæ jejunium indicit, propte-  
rè quòd Christus dixerit, homi-  
nem non pollui his quæ intrant  
in os.

Profectò non cibi genus, sed  
inobedienciæ scelus eos polluit.  
Nam bonus est cibus quem crea-  
vit Deus: sed si prohibitus fuerit,  
jam peccat is qui illum sumit. Ma-  
lus non erat fructus quem homo  
in paradiso, præceptum Dei trans-  
gressus, comedit: quia tamen ino-  
bediens fuit, poenas suæ transgres-  
sionis dedit. Non damnat aliquem  
cibum Ecclesiæ: sed æquissima ra-  
tione statuit, ut fideles certis die-  
bus à quibusdā abstineant, &  
certis temporibus jejurent.

Post Christi ascensionem Apo-  
stoli instituerunt jejunia: nam id  
futurum prædixerat ipse Christus  
his verbis: Venient dies cūm auferetur  
ab eis sponsus, & tunc ieiunabunt. Un-  
de: Ixagesimus octavus Canon  
Apostolorum sic habet: Si quis Epi-  
scopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut  
Lector, aut Cantor, sacram Quadrage-  
simam Paschæ, vel quartam Feriam, aut  
Parasceven non ieiunaverit, deponitor,  
nisi corporis imbecillitate impediatur: si  
laicus sit, communionem privator. Ille  
quoque fervens & verè ignitus  
Martyr Dei Ignatius, sancti Joan-  
nis Apostoli discipulus, in episto-  
la quam scripsit ad Philippenses,  
ait: Quadragesimam nolite pro nihilo  
habere: imitationem enim continet Dei  
conversacionis. Hebdomadam etiam  
passionis nolite despiciere: quartā & sex-  
tā Feriā ieiunate. Hæc Ignatius.  
Illa queantur (sicut dicebamus)  
hæretici verbis sacre Scripturæ,  
quam non sanè sed pravè inter-  
pretantur. Quare rectè de eis di-  
xit Psalmista: Pluet super peccatores  
laqueos:



laqueos: ignis, & sulphur, & spiritus procellarum pars calicis eorum.

CAPUT V.

Quod descensus Christi ad inferos creditur, licet Scripturæ eum evidenter non exprimant: & quod Apostoli plurima tradiderunt, quæ in ipsis Scripturis expressa non sunt.

1. Descensu Christi ad inferos non habetur expressa in Scriptura, & tamen est fide credendus.
2. Apostoli multa tradiderunt, quæ in Scripturis non sunt expressa, sed per manus tradita.
3. Traditio de ritu Sacrificij Missæ, ex Dionysio Areopagita.
4. Alia traditio ex eodem, de ritu consecrandi Monachum.
5. Alia ex eodem de ritu sepultura & exequiarum.
6. Hunc Dionysium vidisse ipsos Apostolos & B. Virginem Mariam.
7. Traditio ex D. Clemente, de officijs Presbyteri, Diaconi & Subdiaconi, circa fragmenta Eucharistia, & ornamenta sacra.

1. **S**I ea sola pro ratis habenda sunt, quæ in divinis Scripturis invenimus evidenter expressa, certum non erit, Christum ad inferos descendisse, cum id sacræ Litteræ manifestè non exprimant. Et tamen ipsum descensum Christi ad inferos ecclesia firmissimè credit, edocta ab Apostolis, in quorum Symbolo de eodem Christo Domino dicitur, *Descendit ad inferos.*

2. Sanè Apostoli plurima suis temporibus in ecclesia utilissimè statuerunt, ex quibus nonnulla discipuli eorum scripto commendaverunt, pleraque sine scripto ab ipsis veluti per manus posteris tradita sunt, quæ ad nos usque permanent. Num, quæso, illa tanquam nullius auctoritatis idcirco rejij-

cientur, quod Apostoli ea non scripserint, & in catalogo sacramentorum Litterarum relata non sint? Absit. Opportunè item Paulus auditores suos admonet his verbis: *Fratres, stete, & tenete traditiones quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram.* Lucas enim in actis Apostolorum scribit de eodem Paulo, & de Sila ac Timotheo in hæc verba: *Cum pertransirent civitates, tradebant eis custodire dogmata quæ erant decreta ab Apostolis & senioribus.* Hinc habemus Canones Apostolorum.

Et divinissimus Dionysius Areopagita, beati Pauli Apostoli discipulus, martyrq; Christi inclytus, in libro què de ecclesiasticâ hierarchiâ ad Timotheum scripsit, luculentissimè explicat venerabiles ritus, qui ex Apostolorum traditione illis temporibus observabantur in sacramentis conficiendis administrandisque, & Monachis consecrandis, ac fidelium defunctorum exequijs celebrandis. Nam ut ritus & cæremonias aliorum Sacramentorum prætermittamus, de ritibus conficiendæ eucharistiæ, id est, de ritibus illius cælestis Sacrificij, in quo Sacerdos, juxta institutionem Christi proferendo hæc verba, *Hoc est corpus meum, Hic est calix sanguinis mei,* ipsam sacrosanctam & augustissimam eucharistiam conficit, idem Dionysius scribit hunc in modum: *Operæ pretium est illam (videlicet eucharistiam) exponere, & eius veluti corporalia lineamenta describere:*

Zzz 2

tum

Collyrij hæreticorum Lib. 10

2 Theff. 2

Act. 16

3. Ritus Sacrificij Missæ habetur in traditione, teste S. Dionysio.

1. De hac traditione habetur de sensu Christi ad inferos.

2. Multa aelia tradiderunt Apostoli verba non scripto per traditionem.

Colly-  
rii hære-  
ticorum  
Lib. 1.

tum verò, ubi eam ex auctoritate Scri-  
pturae sacerdotaliq; institutione didice-  
rimus, ad illius contemplandam sacra-  
tissimam dignitatem divino spiritu sub-  
vehi. Et paucis interjectis addit:  
Itaque Pontifex quidem, ubi orationem  
sanctam supra divinum altare peregit,  
ex ipso incensum adolere inchoans, om-  
nem sani ambitum circumit. Deum  
ad sanctum altare iterum rediens, Psal-  
morum incipit melos, concinentibus se-  
cum sacra carmina omnibus Ecclesiasti-  
ci ordinis gradibus. Deinde ministro-  
rum officio lectio sanctarum Scriptura-  
rum suo ordine recitatur. Porro mi-  
nistrorum alij quidem pro clausis templi  
foribus adstant, alij proprij aliquid mu-  
neris agunt. Qui verò ipsius ordinis  
præcipui sunt, unà cum Sacerdotibus  
sanctum panem, & benedictionis cali-  
cem sacrosanctis altaribus imponunt.  
Ad hæc venerandus Antistes orationem  
sanctissimam peragens, pacem sanctam  
omnibus nuntiat: & cum se mutuo om-  
nes salutaverint, mystica sanctorum re-  
citatio fit. Vbi verò manus tum An-  
tistes tum Sacerdotes aquâ laverint,  
Pontifex ad medium divini assistit alta-  
ris: circumstant autem soli cum Sacer-  
dotibus electi quique ex ministrorum nu-  
mero. At verò Pontifex cum divina  
munera laude prosecutus fuerit, sacro-  
sancta & augustissima mysteria conficit:  
& quæ antè laudaverat venerandis opera-  
ta atque abdita signis, in conspectum  
agit: divinaque munera reverenter  
ostendens, ad sacram illorum Commu-  
nionem & ipse convertitur, & reliquos  
ut communicent hortatur. Sumptâ de-  
mum atque omnibus tradita Communio-  
ne, gratias referens sinem mysterijs im-  
ponit.

De ritibus verò quibus Mona-  
chus consecratur, ipse sacer-  
Dionysius ira inter alia loquitur:  
Sacerdos ad eum accedens, interrogat  
primùm an renuntiet divisibilibus om-  
nibus: deinde exponit illi perfectissimam vi-  
tam. Vbi verò ille omnia intentè pro-  
miserit, consignans eum Crucis signo Sa-  
cerdos tondet, trinas divina Beatitudi-  
nis personas inclamans: exutumque ve-  
ste omni, aliam induit: & cum sanctis  
alijs qui adstant viris ipsum salutans di-  
vinorum mysteriorum participem facit.  
Et paulò suprâ de ipsis monachis  
sic scribit idem Dionysius: Sancti  
præceptores nostri (nempè Apostoli)  
divinis eos appellatombus sunt profecuti,  
partim Therapeutas (id est, cultores)  
à sincero Dei famulatu atque cultu, par-  
tim Monachos ab individua & ngulari  
vita appellantes.

Porro de cærimonijs & ritibus  
quibus exequiæ fidelis defuncti  
celebrabantur, ipse Dionysius lo-  
quitur hunc in modum: Sumentes  
defunctum ad Pontificem ducunt, quasi  
coronis donandum sacris. Hunc ille li-  
benter suscipit, eaque peragit, quæ di-  
vino instituto sunt super eos qui sanctè  
quiescunt. Coacto sancto cætu veneran-  
dus Antistes (siquidem sacerdotalis or-  
dinis fuerat qui obdormivit) ante san-  
ctum altare inclinans eum, orationem  
ad Deum inchoat, & gratiarum actio-  
ne  $\tau\epsilon\iota\kappa\acute{\alpha}\sigma\upsilon\varsigma\ \acute{\alpha}\pi\omicron\tau\acute{\alpha}\sigma\tau\alpha\chi\ \tau\acute{\alpha}\varsigma\ \delta\iota\omicron\upsilon\epsilon\tau\epsilon\iota\varsigma\ \tau\acute{\alpha}\iota\varsigma\ \& \mu\omicron\nu\omicron\nu\omicron\nu\ \epsilon\upsilon\acute{\alpha}\gamma\omicron\varsigma\ \& \chi\ \rho\omicron\alpha\nu\tau\alpha\sigma\iota\epsilon\upsilon\varsigma$   
sic vertitur ab alijs: An renuntiet omnibus  
dividijs, non solum vitæ, sed & imaginationibus.  
Vocatur autem Dividuum in scholjs S. Ma-  
ximi, quidquid ad vitam mundanorum per-  
tinet, & in multas partes divisum est. Addi  
potest, quod à Deo & divinis dividit aut se-  
parat.

nem;

nem; si autem honestissimis Monachis, aut sanctæ plebi insertus erat, ipsum ad venerandum Sacrarium ante Sacerdotum reclinat ingressum, deinde precem cum gratiarum actione peragit Præsul. Demceps verò ministri verissima de nostra resurrectione promissa, quæ divinis inserta sunt eloquijs, recitantes, consentanea tandemque valentia canunt Psalmorum cantica. Postea accedens venerabilis Præsul, precem super defuncto sacratissimam peragit: & post orationem ipse quoque Pontifex, defunctum salutat, & post illum, qui adstant omnes. Vbi verò cuncti consalutaverunt, super defuncto fundit oleum Pontifex, & oratione pro omnibus defunctis factâ, honesto in loco ponit corpus cum equalibus alijs corporibus sanctis. Et postea addit idem Dionysius: Quenam verò de huiusmodi prece, quæ super defuncto peragit Præsul, ex divinis ducibus nostris (videlicet Apostolis) traditio pervenit ad nos, operæ pretium est ut dicamus, &c.

6. Verùm ne quis imperitus putet, præclarum hunc virum non vidisse Apostolos, & non esse illum Dionysium, cujus mentionem Lucas in Actis Apostolorum facit; adhuc unum ex monumentis ipsius proferemus testimonium, quo convincemus eum non solum vidisse Apostolos, sed etiam interfuisse sanctæ obdormitioni beatissimæ Deiparæ Virginis Mariæ. Nam in libro de Divinis nominibus, alloquens sanctum Timotheum cui scribit, hæc dicit: Apud ipsos divino spiritu plenos Pontifices nostros (nempè Apostolos) cum &

nos, ut nosti, & plerique ex sanctis fratribus nostris, ad convicendum corpus illud, quod auctorem vitæ Deumque ceperat, convenissemus (aderat autem & frater Domini Iacobus, & Petrus supremum decus antiquissimumque Theologorum columen) post convitum placuit, ut, &c.

Clemens etiam, Petri Apostoli discipulus, scribens ad ipsum sanctum Jacobum Jerosolymorum Episcoporum, ait: Sicut à beato Petro Apostolo accepimus omnium Apostolorum patre, qui claves regni celestis accepit, qualiter tenere debemus de Sacramentis quæ geruntur in sanctis, te ex ordine nos decet instruere. Tribus enim ordinibus commissa sunt Sacramenta divinorum secretorum, id est Presbytero, Diacono, & Ministro, qui cum timore reliquias fragmentorum Corporis Dominici custodire debent, ne qua putredo in Sacratio inveniatur: ne dum negligenter agitur, portio Corporis Dominici gravis inferatur iniuria. Et paulò post: De vasis sanè sacræ ita agendum est: Altaris palla, cathedra, candelabrum, & velum, si fuerint vetustate consumpta, incendio dentur: quoniam non debent ea quæ in sanctuario fuerint, malè tractari, sed incendio unversa

<sup>a</sup> Græcè est, *Θεοτόκος* & *Κόμις*, quod significat corpus B. Virginis Mariæ, in quo velut hospitiò exceptus est Deus auctor vitæ.

<sup>b</sup> Doctores Iuris Canonici de Consecratione distinct. 2. can. 23. Tribus gradibus: ubi hæc verba Clementis ex Epistola 2. citantur, dicunt, Ministrum hic significare Subdiacenum, qui est tertius Ordo sacer.

Collyrii hæc rectorum Lib. 1.

7. Clemens traditio-nem docet de sacerdotum ministrorum officio & vestibus, & vestitu.

Colly-  
rij hære-  
ticorum  
Lib. I.

tradantur. Cineres quoque eorum in baptisterium inferantur, ubi nullus transitum habeat: aut in parietem, aut in fossas pavimentorum mittantur, ne introeuntium inquinentur pedibus. Pallas & vela, quæ in ministerio sanctuarij sordidata fuerint, Diaconi cum humilibus ministris lavent: non eicientes è Sacrario velamina Dominicæ mense, ne fortè pulvis Domini Corporis malè decidat. De velis ianuarum cura sit Ostiarijs ex admonitione maiorum: ne quis negligens aut ignarus ad velum ianux domus Domini manus inconditè tergat, sed statim coërcitus discat omnis homo, quia velum atrij domus Domini sanctum est. Si fortè quispiam Presbyter vel Diaconus Sacrarij syndonem aut velum subtracta vendiderit, Iudæ Iscariotis similis æstimabitur. Calicem ad perferendum Sanguinè Domini adoptatum cum omni munditia Minister præparet: ne non benè lotus calix Diacono offerenti cedat in peccatum. Ad hunc modum cum omni honestate cuncta, quæ supra exposuimus, debent impleri. Tales ad ministerium eligantur Clerici, qui digni possint Dominica Sacramenta tractare. Tandem in fine epistolæ ipse Clemens ista verba adiicit: Hæc præcepta à sancto Petro Apostolo accepi, & tibi frater charissime insinuare curavi, ut servari omnia præcipias sine macula. Rursum in altera epistola idem Clemens scribit in hunc modum: Hic ( id est in præfati vita ) positos oportet nos agnoscere voluntatem Dei. Quoniam in alijs locis sacrificare & Missas celebrare non licet, nisi in quibus Episcopus proprius iusserit, & eo loco qui ab Episcopo

Missæ non  
nisi in co-  
secrato  
loco cele-  
branda.

regulariter ordinato ( tenente videlicet civitatem ) consecratus fuerit. Hæc Apostoli à Domino acceperunt, & nobis tradiderunt: hæc nos docemus, vobisque & omnibus absque reprehensione tenere & docere mandamus. Hactenus Clemens. Satis jam ( ut arbitror ) liquet Apostolos multa tradidisse fidelibus, quæ non sunt expressa in Scripturis divinis: id quod etiam pleraque ex his quæ subjiciemus, commonstrabunt.

## C A P U T VI.

Plures sententia Patrum Orthodoxorum de consuetudinibus & decretis Ecclesiæ, sive traditionibus institutisque majorum.

1. Quid de illis dicendum, qui negligunt Ecclesiæ traditiones & decreta, ex sancto Marjre Ignatio, & sancto Clemente.
2. Magnum testimonium sancti Irenæi de suprema Romanæ Ecclesiæ auctoritate, ejuque fidelium traditionibus.
3. Propugnat Traditiones sanctus Polycarpus.
4. Querimonia sancti Basilij de neglectu traditionum & decretorum Ecclesiæ.
5. Sanctus Epiphanius contra hæreses maxime urget auctoritatem & traditiones Ecclesiæ.
6. Itemque sanctus Ioannes Damascenus pro oratione pro defunctis, pro veneratione Crucis & sanctorum, atque imaginum.
7. Sancti Hieronymi doctrina de servandis fideliter Ecclesiæ traditionibus.
8. Sancti Augustini.
9. Vincentij item Lirinensis eius contaveri.

LIBET hic coacervare plures sententias Patrum Orthodoxorum de consuetudinibus & decretis Ecclesiæ, sive traditionibus institutisque majorum: ob id maxime, quod hæretici hujus temporis modis omnibus conentur abrogare quidquid sancta Mater Eccle-

ecclesia recepit, quod ipsis non placet. Igitur Ignatius, beati Iohannis evangelistae discipulus, in epistola quam scribit ad Heronem Daconum, ita loquitur: Omnis qui aliquid dixerit praeter illa quae tradita sunt, tametsi fide dignus sit, tametsi ieiunet, tametsi virginitatem seruet, tametsi signa faciat, tametsi propheter, lupus tibi appareat in grege ovium: corruptionem operans. Beatus Clemens, Petri Apostoli discipulus, in calce cuiusdam epistolae suae ait: In iudicio Dei ignis aeterni tormenta sustinebit, qui Ecclesiastica decreta neglexerit.

Clarissimus Martyr Christi Irenaeus, Polycarpi Martyris auditor, (quem Polycarpum discipulum Joannis Apostoli fuisse constat) tertio Adversus haereses libro ita scribit: Maxima, & antiquissima, & omnibus cognita, a gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romae fundata & constituta Ecclesiae, traditionem, quam habet ab Apostolis, & annuntiatam hominibus fidem, per successiones Episcoporum pervenientem usque ad nos, indicantes, confundimus: omnes eos quoquo modo, vel per sui placentiam pravam, vel per vanam gloriam, vel per caecitatem & malam sententiam, aliter quam oportet colligunt. Ad hanc enim Ecclesiam, propter potentioris principalitatem, necesse est omnem convenire Ecclesiam, hoc est, eos qui sunt ubique fideles: in qua semper conservata est ea quae est ab Apostolis traditio.

Et paulo post, Ea, inquit, quae est ab Apostolis in Ecclesia traditio, per-

venit usque ad nos: & Polycarpus non solum ab Apostolis edoctus, & conversatus cum multis ex his qui Dominum nostrum viderunt, sed etiam ab Apostolis in Asia, in ea, quae est Smyrnis, Ecclesiam constitutus Episcopus, quem & nos vidimus in prima nostra aetate (multum enim perseveravit: & valde senex gloriosissime & nobilissime martyrium faciens, exivit de hac vita) hic docuit semper quae ab Apostolis didicerat, quae & Ecclesiae tradidit, & sola sunt vera.

Deinde cum idem Irenaeus dixisset, Apostolos in Ecclesiam, quasi in dives depositorium, plenissime contulisse omnia quae sunt veritatis, addidit: Quid si neque Apostoli quidem Scripturas reliquissent nobis: nonne oportebat ordinem sequi traditionis, quam tradiderunt his quibus committebant Ecclesias?

Beatus Basilius magnus, in epistola quam scribit ad Occidentales episcopos, facit huiusmodi querimoniam. Tribulationes, inquit, nostrae vel nobis tacentibus vobis sunt cognitae, utpote quae in toto orbe sint divulgatae. Patrum decreta contemnuntur. Apostolicae traditiones nihili sunt, recentiorum hominum inventa Ecclesiis inferuntur: seniores ingemiscunt, dum vetera praesentibus comparant: iuvenes eò miserabiliores sunt, quod non videant quibus bonis privati sint.

Epiphanius Cyprensis eximia sanctitatis episcopus, in libro quem adversus haereses scripsit, refellens impia dogmata Aërij haere-

Collyrij haereticorum Lib. 1.

Denuo Irenaeum.

4. S. Basilius traditiones vehementer propagat.

5. S. Epiphanius urget traditiones contra haereticos.

Item S. Clemens.

2. S. Irenaeus de auctoritate traditionum & Romana Ecclesia.

3. Item S. Polycarpus pro eo narratio-ne S. Irenaei.

Colly-  
gii hære-  
ticorum  
Lib. I.

hæretici, qui neque pro defun-  
ctis orandum, neque diebus ab  
Ecclesia præscriptis jejunandum  
esse asserbat; inter cetera qui-  
bus Ecclesiæ consuetudinem &  
Patrum traditiones defendit, sic  
loquitur: *Quis verò ista rectius no-  
vit, hicne seductus homo qui adhuc su-  
perest, & in vivis etiam nunc agit, an  
Martyres qui ante nos fuerunt, quiq;  
ante nos habuerunt in Ecclesia tradi-  
tionem à suis Patribus acceptam, quam  
& hi rursus à Patribus ante se viven-  
tibus didicerant? Deinde paucis  
interjectis addit idem Epipha-  
nius: Quis poterit Matris statuta Pa-  
trisque legem ( ut verbis Salomonis  
utamur ) dissolvere? Nam Salomon,  
Audi, inquit, fili sermones Patris tui,  
& ne repellas leges Matris tue; osten-  
dens quòd per Scripturam & sine Scri-  
ptura docuerit Pater, hoc est, Deus,  
Unigenitus, & Spiritus sanctus quodq;  
Mater nostra Ecclesia leges habeat apud  
se repositas indissolubiles, quæ everri non  
possunt. Hæc Epiphanius.*

Prov. I.  
& 6.

6

S. Ioan-  
nes Da-  
masce-  
nus  
laudat  
tradi-  
tionem  
oran-  
di pro de-  
functis.

S. Joannes Damascenus cæle-  
sti sapientiâ locupletissimus, in  
Sermonem de Defunctis, in quo te-  
stimonijs ex Dionysio Areopa-  
pita, Joanne, Chrylostomo, Gre-  
gorio Nysseno, & Athanasio  
Magno adductis, comprobatur,  
preces eleëmofynas, & cetera pia  
opera pro fidelibus qui obdormie-  
runt peracta, plurimum prodesse  
ipsis Defunctis, hæc dicit: *Hoc  
est, quod vult ac consulit misericors  
Deus, ut nos mutuo tam in vita quam  
post mortem beneficijs prosequamur.  
Nisi enim id in oculis eius rectum foret,*

*nunquam dedisset occasionem habende  
memoriæ Defunctorum in Sacrificio  
illo incurto, neque item celebra-  
ndorum ternariorum, novenariorum,  
quadragenariorum, & anniversario-  
rum: quæ sanè inconcussa & ita certa,  
ut de eis disputare non oporteat, Apo-  
stolica Catholicaque Ecclesia, ac popu-  
lus eius à Deo collectus, pietatq; dedi-  
tus, absque omni contractione custodit.*

Idem ipse Joannes Damasce-  
nus quarto libro Orthodoxæ fi-  
dei, postquam ostendit nos ju-  
stè adorare Crucem Dominicam,  
venerari præsepium, sepulchrū,  
& similia, ac non sine causa con-  
verti ad Orientem dum Deo sup-  
plicamus; addit hæc verba: *Non  
est scripta ista Apostolorum traditio,  
nam multa sine scripto nobis tradita  
sunt. Rursum eodem libro post  
illa omnia quibus copiosè decla-  
rat nos debere beatam Virginem  
Mariam Deiparam, ceterosque  
Sanctos colere, eis templa eri-  
gere, eos invocare, imaginibus-  
que ipsorum honorem exhibere,  
mox subdit: Hæc traditio scripta  
non est: quòd autem plurima sancti  
Apostoli tradiderint sine scripto, Pau-  
lus gentium Apostolus testatur dicens:  
Ergò fratres state & tenete traditio-  
nes nostras, quas edocti estis sive per  
sermonem, sive per epistolam nostram.  
Et rursus: Laudo vos fratres, quia  
per omnia mei meministis, & sicut tra-  
didi vobis traditiones tenetis.*

Vir illustris beatus Hierony-  
mus scribens Lucino Betico, ait:  
*De sabbatho, quod queris, urum  
jejunandum sit, & de Eucharistia, an*

Collyrii  
Hereticorum  
Lib. I.  
Quotidianum  
Romae &  
in Hispania  
p. 11.

accipienda quotidie, quod Romana  
Ecclesia & Hispanica observare per-  
hibentur; ego illud te breviter ad-  
monendum puro, traditiones Eccle-  
siasticas ( praesertim quae fidei non  
officiunt ) ita observandas, ut à  
majoribus tradite sunt, nec alio-  
rum consuetudinem aliorum con-  
trario more subverti. Atque utinam  
omni tempore ieiunare possimus, Eu-  
charistiam quoque semper accipere,  
Psalmistam audire dicentem:

Psalm. 33.  
G. state & videte quoniam suavis  
est Dominus. Et paulò post, Vna-  
quaque, inquit, provincia, praecepta  
maiorum leges Apostolicas arbitretur.

8. Sanctus Pater Augustinus, pre-  
clarum Ecclesiae fidus, in Epistola  
ad Calulanum scribit hunc in  
modum: In his rebus de quibus ni-  
hil certi statuit divina Scriptura,  
mos populi Dei & instituta maiorum  
pro lege tenenda sunt: & sicut pra-  
varicatores divinarum legum, ita  
contemptores Ecclesiasticarum con-  
suetudinum coercendi sunt.

9. Vincentius Lirinensis, vetu-  
stus, pius & eruditus Scriptor, in  
libro quem Adversus haereses edi-  
dit, super his verbis beati Pauli  
Apostoli, *Devita profanas vocum  
novitates*, ita loquitur: Profanae  
sunt, quae nihil habent sacri, nihil  
religiosi, ab Ecclesia penetrabilibus  
( quae est templum Dei ) penitus ex-  
tranea. Profanas, inquit, vocum  
novitates, id est, dogmatum, rerum,  
sententiarum novitates, quae sunt  
vetustati, quae antiquitati contraria.  
Quae si recipiantur, necesse est ut fi-  
des beatorum Patrum aut tota, aut

certè magna ex parte violetur: ne-  
cesse est ut omnes omnium aetatum fi-  
deles, omnes Sancti, omnes casti, con-  
tinentes, virgines, omnes Clerici, I. e.  
viri & Sacerdotes, tanta Confesso-  
rum millia, tanti Martyrum exer-  
citus, tanta urbium, tanta populo-  
rum celebritas & multitudo, tot in-  
sula tot provincia, Reges, gentes,  
regna, nationes, totus postremò iam  
panis terrarum orbis per Catholicam  
fidem Christo capiti incorporatus,  
tanto saeculorum tractu ignorasse, er-  
rasse, blasphemasse, nescisse quid cre-  
deret, pronuntietur. Profanus, in-  
quit, vocum novitates devita: quae  
recipere atque sectari nunquam Ca-  
tholicorum, semper verò heretico-  
rum fuit. Et paucis interfectis ait  
idem Vincentius: Cunctis eviden-  
ter perspicueque monstratur, hoc apud  
omnes ferè hereticos quasi solemne  
esse ac legitimum, ut semper profa-  
nis novitatibus gaudeant, antiqui-  
tatis scita fastidiant, & per exposi-  
tiones falsi nominis scientia, a fide  
naufragent. Contrà verò Catholi-  
corum hoc ferè proprium, deposita  
sanctorum Patrum & commissa ser-  
vare, damnare, profanas novitates:  
sicut praedixit, & iterum dixit Apo-  
stolus, Si quis annuntiaverit pra-  
terquam quod acceptum est, anathe-  
ma sit. Haec tenentur ex Vincentio  
Lirinensi. Profectò insolenter  
nihil infantiunt haeretici, qui  
maiorum praecipis & Ecclesiae  
consuetudinibus atque decretis  
contemptis, absurda alia, quae  
pro suae voluntatis arbitrio se-  
quantur, sibi somniant.

A a a a

C A-

collytii  
Hæreticorum  
Lib. I.

## CAPUT VII.

*Quod propter mala atq; abusus non oporteat Ecclesiam contemnere: quod etiam malis Ecclesia Pastoribus parere necesse est.*

1. Non est contemnenda auctoritas Ecclesia, propter abusus aut peccata, qua in ea ejusq; Prælatu eveniunt:

2. Nec enim Regibus perit sua in subditos auctoritas, propter ipsorum Regum peccata;

3. Et Dominus in Scriptura expresse jubet, Pastoribus, alioquin malis, in doctrina tamen obedire.

4. Clementis Romani ea de re traditio Apostolica.

5. In hac vita Ecclesia habet bonos malis commixtos: in futura duntaxat fiet eorum ab invicem separatio.

**I.** *Ipsi hæretici, ut auctoritatem Romanæ atque Apostolicæ Ecclesiæ deprimant, clamitant, innumera eademq; gravissima peccata & intolerabiles abusus in ea esse. Nos sanè nec volumus nec possumus negare quod manifestum est. Ceterū pijs pravos quoque commiseratione & gemitibus prosequuntur. Eos qui deberent probitatis exempla præcipuè commonstrare, sed iniquitatis exempla cōmonstrant, non per malevolentiam aspernantur, neque de eis detrahendi studio passim contumeliosè loquuntur; sed potiùs illos precibus apud Deū jūvare contendunt. Magnis quidem desiderijs exoptant, ut corrupti mores in meliùs reformentur: non tamen se Præpositorum vel Sacerdotum iudices temerè constituunt. Multi iniqui sunt in Ecclesia. Verum est, dolendum est: multi laicorum,*

*Ecclesia auctoritas non est spernenda, propter peccata eorum, qui in ea degunt, aut remigunt.*

multi Clericorum, multi Monachorum non dignè secundum vocationem quâ vocati sunt, ambulant. Non tamen propterea perijt Ecclesiæ auctoritas, non propterea contemnenda est ipsa Ecclesia.

Nam sicut Regibus & Principibus sæcularibus (licet forte mali sint) subditos oportet esse Christianos: ita Antistitibus ac Pastoribus Ecclesiæ, etiam malis, eos debitam reverentiam debitamque obedientiam præstare necesse est.

De talibus enim Primatibus, non mala docentibus vel præcipientibus, Dominus JESUS istud pronuntiavit: *Omnia quaecumq; dixerint vobis, servate & facite; secundum verò opera eorum nolite facere.* Apostolus quoque, *Obedite, inquit, Præpositis vestris, & subjacete eis.* Rursumque ait: *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non enim est potestas, nisi à Deo: qua autem sunt, à Deo ordinata sunt. Itaque qui resistit potestati, Deo ordinationi resistit: Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt.* In Deuteronomio etiam Scriptura divina dicit: *Qui superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Deo tuo, & decreto iudicis, morietur homo ille, & auferes malum de Israël: omnisq; populus audiens timebit, ut nullus deinceps innumescat superbia.* Alio item loco ait: *Quasi scelus idololatriæ est, nolle acquiescere.*

Operæ



collyrii  
Hereticorum  
Lib. I.  
4.  
Est q. ea  
Apostolorum  
tra-  
ditio a-  
pud S.  
Clemen-  
tam.

Operæpretium fuerit adduce-  
re in medium etiam ea quæ de hac  
re scribit Clemens Petri Apostoli  
discipulus. In quadamenim Epi-  
stola ita loquitur: *Si vobis Episco-  
pis omnes Presbyteri, Diaconi, &  
Subdiaconi, reliquiq; Clerici non  
obedierint; si Principes omnes tam  
majoris quam inferioris Ordinis,  
atque reliqui populi, tribus, & lin-  
gua non obtemperaverint, extorres  
a regno Dei & consortio fidelium,  
atq; a liminibus sanctæ Dei Ecclesiæ  
alienentur.* Et infra in eadem E-  
pistola, *Qui, inquit, Episcopis non  
obediunt, indubitanter rei & reprobi  
existunt: de quibus etiam B. Petrus  
instructor & ordinator noster, ac  
princeps Apostolorum, manifestè  
cunctos audientes instruebat dicens:  
Qui Episcopis resistit aut inobe-  
diens fuerit, non his sed Domino  
Salvatori nostro, cujus legatione  
funguntur, resistit.* In alia quoque  
Epistola Clemens, narrans beato  
Jacobo ea quæ docere solebat Pe-  
trus, (cujus ipse individuus com-  
mes fuerat) scribit hunc in mo-  
dum: *Quotidiana illius predicatio  
he erat, quam tibi frater charissime  
significare curavi. Bonorum, in-  
quit, operum semina sunt, Deum,  
quantum unusquisque sapit & po-  
test, totis intimi cordis visceribus  
diligere, & proximum sicut seip-  
sum. Paucis que interjectis addit:  
Episcoporum præceptis in omnibus  
obedite, etiamsi ipsi aliter (quod ab-  
sit) agant: memores scilicet illius  
Dominici præcepti, Quæ dicunt fa-  
cite, quæ autem faciunt, facere no-*

lite. Obedientia & humiliatio quæ  
Magistris impenditur, Domino ex-  
hibetur. Hæc ex Clemente.

Ergo, sicut dicebamus, non  
propter malos contemnenda est  
Ecclesia. Non idcirco vituperan-  
dus est honorabilis ordo vel Epi-  
scoporum, vel Sacerdotum, vel  
Monachorum, quod plures perdi-  
tè viventes habeat: neque enim  
sacrum Apostolorum ordinem  
idè non veneramus, quod Judas  
in eo tam sceleratus fuerit ut Chri-  
stum traderet. Sicut autem in  
Ecclesia multi sunt mali, ita sunt  
& multi boni. Ipsa enim est sa-  
gena bonos malosque pisces pa-  
riter complectens: ipsa est area,  
grana simul & paleas continens.  
Quamdiu hic vivitur, necesse est  
ut boni cum malis permaneant,  
eosque tollerent: postea Domi-  
nus separabit malos à bonis. Hæ-  
retici dum quasi separare se vo-  
lunt à malis, præcidunt se ab Ec-  
clesia: vel hinc apertè demon-  
strantes, quod non solida grana,  
sed levissimæ paleæ sint: nam si  
grana essent, non eos ab area Do-  
minica ventus superbiæ excute-  
ret.

5.  
Mali e-  
nim &  
boni com-  
mixti  
sunt in  
Ecclesiæ  
militan-  
te: in tri-  
umphan-  
te nema-  
erit ma-  
lum.

Matt. 13  
Luc. 3.

## CAPUT VIII.

Quod hereticis ab Ecclesia separa-  
tis, & charitatem non habenti-  
bus, nihil profint bona quæ ipsi  
facere videntur.

1. Nullum genus bonorum operum prodest  
heretico, quamdiu in hæresi perseverat, & extra  
veram charitatem manet.

2. Hæreticu, quantumvis aliàs benè vivat,  
non intrabit in regnum calorum, ob veram fidei de-  
fectum.

Aaaa 2

Jam

collyrii  
Hæreti-  
corum  
Lib. I.

1.  
Hæreticus  
nō potest  
prodesse,  
quidquid  
boni ope-  
rantur;  
eum nil  
agant  
aut pati-  
antur re-  
sile ad  
salutem.

1. Cor.  
13.

**J**AM ab Ecclesia præcisi hæretici, licet in virulentis libris, quos edunt, nonnunquam bona intermiscant; licet aliqua, quæ ex se utilia sunt, doceant; licet elemosynas faciant, & precibus dediti sint; licet tormenta, atque ipsam mortem intrepidè subeant, nihil eis profunt illa omnia; quia charitatem non habent, nec habere possunt, cum Ecclesiæ Catholicæ unitatem, videlicet tunicam Christi inconfutilem, per nefarias sectas discindere nitantur. Verissima enim sunt hæc verba Pauli Apostoli: *Si linguis, inquit, hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut aes sonans, aut cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam: & si habuero omnem fidem ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.*

2.  
Nec unquam ca-  
lorum re-  
gnum in-  
gredien-  
tur, quā-  
sumvis  
aliā be-  
nè vi-  
vant.  
Gal. 5.

Qui B. Apostolus, postquam opera carnis alio loco enumerasset, & inter illa sectas sive hæreses expressisset, terribili sententia mox subjecit: *Prædico vobis, sicut prædixi, quoniam qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.* Hinc sacer Præsul Augustinus in libro de Fide ad Petrum ait: *Firmissimè tene, & nullatenus dubites, quemlibet hæreticum sive schismaticum,*

*si Ecclesia Catholica non fuerit aggregatus, quantascunque elemosynas fecerit, etsi pro Christi nomine etiam sanguinem fuderit, nullatenus posse salvari.* Idem beatus Anstistes quarto libro de Baptismo adversus Donatistas, scribit in hæc verba: *Constituamus aliquem castum, continentem, non avarum, non idolis servientem, hospitalem, indigentibus ministrantem, non cuiquam inimicum, non contentiosum, patientem, quietum, sobrium, frugalem, sed hæreticum: nulli utique dubium est, eum propter hoc solum, quod hæreticus est, regnum Dei non possessurum.*

## CAPUT IX.

*De unitate Fidelium, & quòd unius Dei unica sit Ecclesia, extra quam nulli salus esse possit.*

1. Consensu & unitas ejusdem fidei per orbem, nota est vera Ecclesia.
2. Illa una Ecclesia, est Romana Catholica,
3. Quæ sola est & semper erit firmamentum veritatis, & salutis arca per allegoriam diluvii Noëti.

**A**POSTOLUS vociferatur, admonet, precatur, & dicit: *Solliciti sitis servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus, & unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestre. Unus Dominus, una fides, unum baptisma.* At hæretici vocem hanc Apostolicam non audiunt. Persuadeant sibi sanè quod volunt: non possunt esse tot Ecclesiæ, quot emergunt hæreses & sunt schismata. Et si plures di-

cun-

collyrii  
Hære-  
corum  
Lib. I.  
cuntur Ecclesiæ, propterea quòd  
plures in orbe terrarum sint fide-  
lium congregationes & catervæ;  
omnes tamen in unitatem Or-  
thodoxæ fidei convenientes, u-  
nam efficiunt Ecclesiam. Ea per  
totum mundum unam servat fan-  
ctæ communionis integritatem.

bilis tamen atque insuperabilis <sup>arca sa-  
luti.</sup>  
in una eademque fide hactenus <sup>1. Tim. 3</sup>  
permanit, & in æternum per-  
manebit. Cum hac enim Chri-  
stus se futurum omnibus diebus  
usque ad consummationem sæ-  
culi promisit: de hac dixit: *Por-  
ta inferi non prevalebunt adver-  
sus eam.* Hæc est arca illa Noë,  
intra quam quicumque non est,  
ut diluvio absorptus pereat ne-  
cesse est. Hæc est illud corpus  
Christi mysticum, à quo quod-  
cunque membrum separatum fu-  
erit, vivere non potest. O pro-  
fundam cæcitatem i ò miseran-  
dam dementiam infelicissimorū  
hæreticorum, qui venerabilem  
illam DEI domum (extra quam  
nullus DEO placere potest) re-  
liquerunt! ad quam nisi humi-  
liati atque obedientes reversi fue-  
rint, nisi Ecclesiæ Catholicæ  
unitatem tenuerint, quantum-  
cunque probi ac justi esse videan-  
tur, eos ex hac vita migrantes  
non gaudia cæli, nec remedia  
Purgatorii, sed æternæ dam-  
nationis supplicia  
excipient.



2. Unius ergo Dei una est Eccle-  
sia, unius viri Christi una spon-  
sa, sicut Paulus spiritus Dei ple-  
nus ait: *Despondi vobis uni viro vir-  
ginem castam exhibere Christo.* De  
qua sua unica ipse Christus ad Pa-  
trem in Psalmo, *Erue, inquit, de  
manu canis unicum meam.* De qua  
rursum dicit: *Una est columba  
mea.* Ista unica nimirum ea est,  
quæ hoc sæculo nostro ab hære-  
ticis Papistica, à nobis dicitur  
Apostolica atque Catholica, id  
est, universalis. Ipsorum hæ-  
reticorum recens nata sive nuper  
refuscitata Synagoga, dogmati-  
bus nescio quibus malè ebria, in-  
constans & insana, (quæ insti-  
tuta traditionesque majorum, &  
fidem quam Apostoli Apostolo-  
rumque discipuli, ac Martyres,  
ceterique Sancti omnes tenuerunt,  
impugnare) non potest esse il-  
la unica, non potest esse illa veri-  
tatis columna.

3. Catholica verò planè firma-  
mentum veritatis est; quæ licet  
variis vel hæreticorum vel eth-  
nicorum assultibus serè semper  
imperita pulsataque fuerit, ita-